

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9CoP/16/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2115207511
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Barcajová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2115207511.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave vo veci starostlivosti súdu o maloletú N. K., nar. XX.XX.XXXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, dieťa rodičov - otca: B. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XX, zastúpený UNITED LAWYERS, advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Miletičova 23, Bratislava, konajúca prostredníctvom advokáta JUDr. Jozefa Štefánika a matky: N. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XX, G., zastúpená EQUIDEM - advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Hornopotočná 1, Trnava, konajúca prostredníctvom advokáta JUDr. Ing. Dušana Grmana, o úpravu práv a povinností rodičov k maloletemu dieťaťu, o návrhu otca na nariadenie predbežného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č.k. 26P/19/2015-72 zo dňa 25. mája 2015 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e s** tým, že nariadené predbežné opatrenie trvá do právoplatného skončenia veci samej.

Odvolací súd **n a r i a d ť u j e** súdu prvého stupňa vykonať opravu bydliska matky v úvodnej časti ním vydaného uznesenia č. k. 26P/19/2015-72 zo dňa 25. mája 2015.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa nariadil predbežné opatrenie, ktorým dočasne ponechal maloletú N. K. (v ďalšom texte „maloleťá“) v starostlivosti matky. Otcovi priznal oprávnenie stretávať sa s maloletou každú párnú sobotu v čase od 13.00 hod. do 15.00 hod. za prítomnosti matky. V prípade, že sa styk v stanovenom čase nebude môcť z vážnych dôvodov uskutočniť, sú rodičia povinní navzájom sa o tejto skutočnosti bezodkladne informovať. Rozhodnutie vecne odôvodnil tým, že matka maloletej sa návrhom vo veci samej domáha rozhodnutia súdu o zverení maloletej do jej osobnej starostlivosti s tým, že otec bude prispievať na výživu maloletej sumou 350,- eur mesačne. Mal osvedčené, že rodičia maloletej nežijú v spoločnej domácnosti, pričom maloleťá je v starostlivosti matky bez toho, že by bol súdnym rozhodnutím upravený styk rodičov s maloletým dieťaťom. Otec sa domáhal nariadenia predbežného opatrenia z dôvodu, že mu nie je umožňovaný styk s maloletou, napriek jeho vážnemu záujmu. Súd prvého stupňa poukázal na zmysel predbežného opatrenia, ktorým je poskytnutie dočasnej ochrany oprávnenému účastníkovi a zabránenie ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia. Nariadenie procesného zabezpečenia predpokladá nemožnosť okamžitej definitívnej ochrany meritórnym rozhodnutím súdu. V danej veci súd prvého stupňa dospel k záveru, že je potrebné dočasne upraviť práva a povinnosti rodičov k maloletemu dieťaťu, pretože je v záujme maloleteho dieťaťa, jeho riadneho fyzického a psychického vývoja, aby malo možnosť stretávať sa so svojim otcom. Predbežným opatrením preto nariadil úpravu styku otca s maloletou aspoň v takom rozsahu, ako to navrhla aj matka v návrhu na začatie konania vo veci samej, a to dovtedy, kým súd právoplatne nerozhodne o úprave práv a povinností rodičov k maloletemu dieťaťu vo veci samej. Vzal pri tom do úvahy vek maloletej, ktorá má len pol roka, otec sa s maloletou nestretáva, a preto je potrebné, aby si maloleté dieťa postupne vytváralo vzťah s otcom za prítomnosti matky, na ktorú je citovo naviazané, pretože len matka sa doteraz osobne stará o maloleťú. Súd prvého stupňa je názoru, že úprave styku predchádza úprava o zverení maloleteho dieťaťa do starostlivosti jednému z rodičov, preto súd dočasne

predbežným opatrením rozhodol aj o ponechaní maloletej v starostlivosti matky, ktorá sa osobne stará o maloletú. S prihliadnutím na charakter predbežného opatrenia, keď v konaní o nariadenie predbežného opatrenia sa zvyčajne aj vzhľadom na krátkosť času nevykonáva dokazovanie ako vo veci samej, súd prvého stupňa považoval za dôvodnú úpravu styku otca s maloletou tak, ako je uvedené vo výroku napadnutého rozhodnutia a čo sa týka stanovenia náhradného termínu z dôvodu plnenia pracovných povinností bližšie otcom nešpecifikovaných, táto skutočnosť bude predmetom dokazovania vo veci samej. Právne rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 102 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (v ďalšom texte „OSP“) s poukazom na ustanovenia § 75 ods. 1, 2, 6, 8, § 76 ods. 1 písm. f) OSP, § 28 ods. 2 Zákona o rodine a čl. 41 ods. 4 Ústavy SR.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec. Odvolanie odôvodnil tým, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 205 ods. 2 písm. c) OSP), súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d) OSP) a tým, že napadnuté uznesenie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f) OSP). Súd prvého stupňa v rozpore s § 157 ods. 2 OSP vôbec nezdôvodnil, prečo nevyhovel návrhu otca na styk s maloletou v takom rozsahu ako navrhol otec (súd upravil styk otca s maloletou na kratší čas ako navrhol otec) a za podmienok navrhnutých otcom (súd upravil styk otca s maloletou za prítomnosti matky, pričom otec navrhol styk bez prítomnosti ďalšej osoby). Je v rozpore so záujmami maloletej ako aj záujmami otca stretávanie sa s maloletou za prítomnosti matky pretože komunikácia medzi nimi nefunguje. Nie je žiaden rozumný dôvod na prítomnosť matky, a to ani vzhľadom na vek dieťaťa (maloletá má viac ako sedem mesiacov). Narušená je aj komunikácia s rodičmi matky maloletej, s ktorými matka maloletej žije v domácnosti. Taký styk otca s maloletou by teda spôsoboval traumu všetkým zúčastneným stranám vrátane maloletej. Styk otca s maloletou za podmienok stanovených súdom prvého stupňa a v takom prostredí ako určil súd - za prítomnosti matky, je nezrealizovateľný, ak nie až nepredstaviteľný. Otec je dostatočne spôsobilý postarať sa o maloletú aj sám počas navrhnutého času styku s ňou. Stykom otca s maloletou za prítomnosti matky by bol otec obmedzovaný bez relevantného dôvodu vo svojich rodičovských právach. Vzhľadom na charakter otcovej práce (pracovná pohotovosť počas niektorých týždňov) je potrebné aby vo výroku rozsudku bol upravený aj náhradný termín styku otca s maloletou. Otec pracuje v spoločnosti E. X., a.s. ako technik mobilnej jednotky so stanovenou pracovnou pohotovosťou. Prípadný náhradný termín styku s maloletou požadovaný v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia nemohol byť žiadnym spôsobom v rozpore so záujmami maloletej a bol by dokonca na mieste, aj keby otec pracovnú pohotovosť nemal, napr. ak by otcovi bránili iné prekážky ako pracovné v styku s maloletou. Napadnuté uznesenie je vecne nesprávne, je bez primeraného odôvodnenia, formalistické a nepreskúmateľné. Odvolateľ žiadal, aby odvolací súd zmenil napadnuté uznesenie a nariadil predbežné opatrenie podľa jeho návrhu.

Matka ani kolízny opatrovník maloletej sa k odvolaniu otca nevyjadrili, samostatný odvolací návrh nepodali.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 zákona č.99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov - Občianskeho súdneho poriadku - ďalej len „OSP“) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - účastník konania (§ 201 a § 204 ods. 1 OSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 201 a § 202 OSP), preskúmal vec (§ 212 ods. 2 písm. a) OSP), prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne a právne správne. Senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z.z.).

Podľa § 219 ods. 1, 2 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (ods. 1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (ods. 2).

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa, na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia a z dôvodu vysporiadania sa s odvolacími námietkami otca uvádza nasledovné:

V preskúmvanej veci z obsahu spisu vyplýva, že návrhom vo veci samej sa matka maloletej domáha rozhodnutia súdu, ktorým zverí maloletú do jej osobnej starostlivosti, otca zaviazuje prispievať na výživu

maloletej sumou 350,- eur mesačne a uloží mu povinnosť do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti rozsudku uhradiť nedoplatok na výživnom. Návrh odôvodnila tým, že s otcom maloletej nežijú v spoločnej domácnosti, o výkone rodičovských práv a povinností sa nedohodli. O maloletú sa stará sama s pomocou svojich rodičov. Otec maloletej na výdavky spojené s maloletou neprispieval do 29.01.2015, kedy prispel sumou 61,- eur. Dňa 16.02.2015 prispel na maloletú sumou 31,- eur a dňa 06.03.2015 sumou 31,- eur. Okrem týchto platieb žiadnym iným spôsobom neprispel na výživu maloletej, pričom po jej narodení sa o ňu zaujímal len formou sms-správ. Otec sa domáhal nariadenia predbežného opatrenia, ktorým mu súd prizná oprávnenie stretávať sa s maloletou každú párnú sobotu v čase od 10:30 hod. do 17:30 hod. V prípade, ak by otcovi bránila v styku s maloletou prekážka z dôvodu plnenia pracovných povinností je oprávnený stretnúť sa s maloletou nasledujúcu sobotu v čase od 10:30 hod. do 17:30 hod. Otec maloletú prevezme v mieste jej bydliska a po ukončení styku maloletú opäť odovzdá matke v mieste bydliska maloletej. Matke uloží povinnosť maloletú na styk riadne pripraviť a pripravenú v stanovenom mieste a čase otcovi odovzdať. V prípade, že sa styk v stanovenom čase nebude môcť z vážnych dôvodov uskutočniť, sú rodičia povinní navzájom sa o tejto skutočnosti bezodkladne informovať. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia odôvodnil tým, že napriek vážnemu záujmu mu nie je umožňovaný styk s maloletou. Otec má úprimnú snahu o plnohodnotný styk s maloletou, snaží sa aj o materiálne zabezpečenie maloletej okrem finančného prispievania na výživu maloletej, a to kúpou kočička, oblečenia, hygienických potrieb a pod.. Nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy spočíva v tom, že otec by do skončenia konania vo veci samej bol ukrátený na realizácii svojich rodičovských práv. Napriek snahe o styk s maloletou v dôsledku ním nezavinenej absencie styku s maloletou je vystavený riziku vzniku syndrómu zavrhnutia otca u maloletej. Bez okamžitej úpravy pomerov medzi účastníkmi konania by podľa otca mohli byť jeho rodičovské práva ohrozené.

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorým nariadil predbežné opatrenie v znení uvedenom v napadnutom rozhodnutí.

Podľa ustanovenia § 102 ods. 1, 2 OSP ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz. V záujme maloletého dieťaťa môže súd po začatí konania vo veci starostlivosti súdu o maloletých na návrh nariadiť predbežným opatrením účastníkovi, aby do času rozhodnutia vo veci úpravy pomerov maloletého dieťaťa zabezpečoval osobnú starostlivosť o dieťa, ktoré je v čase podania návrhu umiestnené v zariadení na výkon rozhodnutia súdu. Ak súd rozhoduje o predbežnom opatrení podľa druhej vety o návrhu na predbežné opatrenie rozhodne najneskôr do 30 dní od podania návrhu; ustanovenia § 75 až 77 sa použijú primerane (ods. 1). V konaní, ktoré môže súd začať aj bez návrhu, úkony podľa odseku 1 vykoná aj bez návrhu (ods. 2).

Z dikcie citovaného zákonného ustanovenia je zjavné, že predbežné opatrenie je možné nariadiť, len ak je daná potreba dočasnej úpravy právnych pomerov účastníkov, alebo ak by mal byť ohrozený výkon súdneho rozhodnutia. Predbežné opatrenie je teda procesným inštitútom, účelom ktorého je rýchla, i keď len dočasná úprava právnych pomerov účastníkov, alebo zabezpečenie výkonu existujúceho, hoci prípadne ešte nevykonateľného alebo očakávaného rozhodnutia. Z charakteru predbežného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia. Musia byť však osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o potrebnosti dočasnej úpravy pomerov účastníkov.

Pri rozhodovaní o predbežných opatreniach v konaní starostlivosti o maloleté deti je zmyslom právnej úpravy formou predbežného opatrenia ochrana práv detí v prípade konkrétneho ohrozenia, kedy možno nariadiť odovzdať dieťa do starostlivosti druhého rodiča alebo inej osoby, alebo do striedavej starostlivosti (§ 76 ods. 1 písm. b) OSP), prípadne nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere (§ 76 ods. 1 písm. a) OSP). Inštitút predbežného opatrenia v uvedených konaniach má slúžiť na ochranu práv dieťaťa v situáciách, keď sú práva dieťaťa zjavne ohrozené, do doby, kým o výchove dieťaťa nebude definitívne rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine.

V predmetnej veci sa matka návrhom vo veci samej domáha zverenia maloletej do svojej osobnej starostlivosti, určenia rozsahu vyživovacej povinnosti otca a úpravy styku maloletej s otcom. Otec sa v rámci konania o návrhu matky domáha nariadenia predbežného opatrenia, pričom tvrdí, že bez okamžitej úpravy pomerov by mohli byť jeho rodičovské práva ohrozené, pretože je mu upieraný

styk s maloletou. Skutočnosťou je, že od narodenia maloletej nežiadal o úpravu styku s maloletou, tejto sa nedomáhal, napriek terajšiemu tvrdeniu o vážnom záujme o maloletú. V odvolaní proti napadnutému uzneseniu poukazuje otec na to, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Odvolací súd predovšetkým poukazuje na to, že účelom predbežného opatrenia nie je nahradiť konečné rozhodnutie vo veci samej. Predbežné opatrenie je inštitútom procesným, a aj jeho účinky sú výlučne procesnoprávne, teda nenariaďuje sa na základe hmotnoprávnych ustanovení, ale len procesných - keď je nevyhnutné dočasné rozhodnutie do doby, kým sa nerozhodne vo veci samej. Predbežné opatrenie je teda procesným inštitútom, účelom ktorého je rýchlá, i keď len dočasná úprava právnych pomerov účastníkov, alebo zabezpečenie výkonu existujúceho, hoci prípadne ešte nevykonateľného alebo očakávaného rozhodnutia. Z charakteru predbežného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia, nevykonáva dokazovanie. Zisťuje len, či sú osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o potrebe dočasnej úpravy pomerov účastníkov. Uvedená odvolacia námietka otca je preto nedôvodná. S tým je spojená nedôvodnosť aj ďalšej odvolacej námietky otca, podľa ktorej súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Odvolací súd opakuje, že v konaní o nariadenie predbežného opatrenia sa dokazovanie nevykonáva, zisťuje sa danosť procesnoprávnych podmienok jeho nariadenia. Navyiac, pri nariaďovaní predbežného opatrenia prevláda záujem na rýchlosti rozhodnutia nad požiadavkou zisťovania skutkového stavu.

Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa správne vyhodnotil osvedčenosť nároku a potrebu dočasne upraviť pomery rodičov maloletej, keď títo spolu nežijú a styk otca s maloletou sa javí byť problematickým. Súd prvého stupňa správne nariadil predbežné opatrenie v nevyhnutnom rozsahu, pričom dostatočne odôvodnil, prečo predbežné opatrenie nenariadil v rozsahu navrhovanom otcom. Správne vzal do úvahy vek maloletej aj skutočnosť, že z návrhu vo veci samej aj z návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vyplýva, že od narodenia maloletej sa styk s otcom nerealizoval, je preto dôvodné predbežne tento upraviť v rozsahu stanovenom súdom prvého stupňa a za prítomnosti matky. Všetky ostatné okolnosti veci budú predmetom dokazovania vo veci samej. Súd prvého stupňa vec posúdil správne aj po právnej stránke, odvolacie námietky otca sú nedôvodné.

Vzhľadom na skutočnosť, že predbežné opatrenie je dočasným inštitútom úpravy pomerov, bolo potrebné doplniť vyjadrenie dočasnosti aj do výroku rozhodnutia, preto odvolací súd v potvrdzujúcom výroku uviedol, že nariadené predbežné opatrenie trvá do právoplatného skončenia veci samej.

S poukazom na uvedené dôvody odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa citovaného ustanovenia § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdil.

Podľa § 222 ods. 3 OSP v spojení s § 164 OSP odvolací súd súdu prvého stupňa uložil vykonať opravu úvodnej časti rozsudku, kde je chybné uvedené bydlisko matky.

O trovách konania súd prvého stupňa rozhodne v rozhodnutí vo veci samej.

Poučenie:

Toto uznesenie nemožno napadnúť odvolaním.